

2024-05-06

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00444

Remiss – Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11)

Informationsärende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar informationen om remissen och beredningen av denna som anges i tjänsteskrivelsen daterad den 6 maj 2024.

Sammanfattning av ärendet

Nacka kommun har fått betänkandet Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet, del 1 och 3 (SOU 2024:11), på remiss.

Remissen behandlas i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 maj 2024 som kommer att besluta om att överlämna synpunkter på remissen till kommunstyrelsen. Därefter kommer juridik- och kanslistaben att skriva fram ett samlat förslag till yttrande som behandlas på kommunstyrelsens sammanträde den 3 juni 2024.

Ärendet

Ärendets beredning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat betänkandet Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet (SOU 2024:11). I remissen efterfrågas specifikt synpunkter på utredningens del 1 och 3. Del 2, som rör prövning av åtgärder i Sveriges ekonomiska zon, ingår inte i remissen.

Remissvar ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 31 maj 2024. Nacka kommun har begärt anstånd med att inge svar till senast den 4 juni 2024 och kommer att skicka in ett preliminärt yttrande den 31 maj 2024. Påminnelse till Klimat- och näringslivsdepartementet har skickats gällande anståndsbeväran då svar inte erhållits.

Remissen handläggs av miljötillsynsenheten och behandlas i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 22 maj 2024, som kommer att besluta om att överlämna synpunkter på remissen till kommunstyrelsen. Därefter skriver juridik- och kanslistaben

fram ett samlat förslag till yttrande som behandlas på kommunstyrelsens sammanträde den 3 juni 2024.

Utredningens förslag i korthet

Utredningen hanterar regeringens roll i en miljöprövning samt bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter för avgifter för prövning och tillsyn enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon. Idag kan regeringen ha olika roller inom olika delar av miljöområdet. I några ärendetyper är regeringen den instans som ger tillstånd för en verksamhet, men i andra ärenden kan regeringen ha rollen att ge klar- eller stopptecken för en tillståndsprocess. I andra typer av ärenden kan regeringen vara högsta instans när ett myndighetsbeslut överklagas. Regeringen prövar även tillstånd för verksamheter i Sveriges ekonomiska zon. Utredningen föreslår en förändrad struktur för dessa ärendetyper.

Utredningen har tre viktiga utgångspunkter för sina förslag:

- Att regeringens roll ska begränsas till de ärenden som behöver besked från regeringen som politiskt organ. Intresseavvägningar ska normalt sett göras av förvaltningsmyndigheter och domstolar.
- Att domstolar och förvaltningsmyndigheter ska vara självständiga i sitt beslutsfattande och inte påverkas av politiska frågor.
- Att förslagen ska bidra till en rättssäker och effektiv process, så att hanteringen blir snabb och enkel samtidigt som prövningarna håller hög kvalitet.

Utredningen föreslår att följande ändringar ska gälla från den 1 juli 2025:

- Överklaganden av vissa typer av områdesskyddsbeslut och beslut enligt terrängkörningslagen bör hanteras av myndighet eller förvaltningsdomstol istället för av regeringen.
- Ansökningar om tillstånd enligt 5§ lagen om Sveriges ekonomiska zon ska förberedas av mark- och miljödomstol, innan det överlämnas till regeringen för tillstånd.
- Den mark- och miljödomstol som handlägger ansökan om åtgärd i Sveriges ekonomiska zon ska även pröva tillståndet för åtgärden i Natura 2000-område, för samma åtgärd.
- Om en sökande har flera tillståndsprövningar för samma verksamhet, som även söker tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon, så ska de så långt som möjligt prövas av samma mark- och miljödomstol.
- Det ska gå att ta ut avgift för prövning enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon.
- En mark- och miljödomstol ska kunna föra över en miljöprövning till regeringen, om ansökan berör ett angeläget allmänt intresse som inte miljöbalken skyddar.

Regeringen prövar då avvägningen mellan miljöbalkens skydd och andra intressen.

- Mark- och miljödomstolen ska alltid erbjuda regeringen att ta över prövningen av överklaganden som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt. Regeringen ska pröva om målet ska överlämnas, och ta över målet om det innehåller en viktig intresseavvägning utanför miljöbalkens skyddsvärden.
- Förvaltningsmyndigheterna ska inte själva kunna initiera en regeringsprövning.
- Regeringen ska inte på eget initiativ kunna ta över prövningen av ett mål.
- Innan mark- och miljödomstolen lämnar över ett mål till regeringen så ska domstolen förbereda ett yttrande med bedömning efter sin utredning.
- Mark- och miljödomstolen ska besluta om ersättning för rättegångskostnader och yrkanden om kompensation till sakägare, för ärenden som lämnas över till regeringen.
- Myndigheter och kommuner ska i samband med kungörande av tillståndsansökan, som berör stora allmänna intressen utanför miljöbalken, underrätta regeringen. Regeringen får då inom yttrandetiden bestämma om ansökan ska tas över.
- Regeringen får inte ta över en tillståndsprövning efter att första instansen meddelat dom eller beslut i ärendet.
- Den som söker tillstånd för verksamhet som har stora allmänna intressen utanför miljöbalken, kan ansöka om undantag att slippa göra en specifik miljöbedömning. Ansökan görs till länsstyrelsen, som yttrar sig och lämnar vidare till regeringen för beslut. Regeringen kan i samband med beslut om undantag besluta att ta över prövningen av tillståndet.
- Regeringen får inte ge tillstånd som gäller längre än nödvändigt, eller maximalt fyra år.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser. De ekonomiska konsekvenserna utreds vidare i ärendet om yttrande som skrivs fram direkt till kommunstyrelsen.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga konsekvenser för barn. Konsekvenser för barn utreds vidare i ärendet om yttrande som skrivs fram direkt till kommunstyrelsen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 6 maj 2024

1. Remiss- Betänkandet Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet (SOU 2024:11), del 1 och 3.

Christopher Arontaus
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Hjalmar Handstedt
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben